

■ УДК 780.616.432.071:001.891(477.54-25) «1945/195»

А. Ю. Рум'янцева, кандидат мистецтвознавства, доцент, Харківська державна академія культури, м. Харків

ОСОБЛИВОСТИ ВІДНОВЛЕННЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІАНІСТІВ ХАРКОВА В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Продовжено дослідження теоретичного доробку харківських піаністів у різні історичні періоди. Висвітлено специфіку розвитку теоретичної діяльності представників піаністичної культури Харкова в перше повоєнне десятиріччя. Виявлено не тільки позитивні, а й негативні прояви цього процесу. Здійснено компаративний аналіз науково-методичної практики харківських піаністів на етапі становлення піаністичної культури Харкова і в повоєнний період. На основі аналізу динаміки розвитку науково-дослідницької рефлексії харківських піаністів у зазначений період обґрунтовано висновок про еволюційність цього процесу.

Ключові слова: науково-методична діяльність харківських піаністів, теоретичний доробок харківських піаністів, повоєнний період.

А. Ю. Румянцева, кандидат искусствоведения, доцент, Харьковская государственная академия культуры, г. Харьков

ОСОБЕННОСТИ ВОССТАНОВЛЕНИЯ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПИАНИСТОВ ХАРЬКОВА В ПОСЛЕВОЕННЫЙ ПЕРИОД

Продолжено исследование теоретического наследия харьковских пианистов в разные исторические периоды. Освещена теоретическая деятельность представителей пианистической культуры Харькова в первое послевоенное десятилетие. Выявлены не только положительные, но и негативные проявления этого процесса. Осуществлён компаративный анализ научно-методической практики харьковских пианистов на этапе становления пианистической культуры Харькова и в послевоенный период. На основании анализа динамики развития научно-исследовательской рефлексии харьковских пианистов в обозначенный период обоснован вывод об эволюционном характере этого процесса.

Ключевые слова: научно-методическая деятельность харьковских пианистов, теоретическое наследие харьковских пианистов, послевоенный период.

A. Yu. Rumiantseva, Candidate of Art Criticism, Associate Professor, Kharkiv State Academy of Culture, Kharkiv

RECOVERY FEATURES OF SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL ACTIVITIES OF KHARKIV PIANISTS IN THE POST-WAR PERIOD

The investigation of the theoretical heritage of Kharkiv pianists in different historical periods is continued. The article describes the theoretical work of the representatives of Kharkiv pianistic culture in the first post-war

decade. It reveals not only positive, but also negative aspects of this process. The comparative analysis of scientific and methodological practices of Kharkiv pianistic culture in its infancy and in the post-war period is accomplished. Based on the analysis of the research reflection dynamics of Kharkiv pianists in this period the author draws a conclusion on the evolutionary nature of this process.

Key words: scientific and methodological activities of Kharkiv pianists, theoretical heritage of Kharkiv pianists, post-war period.

Постановка проблеми. Однією з умов викладання в мистецьких ВНЗ України є систематична дослідницька робота педагогів. Для випускників виконавських, зокрема фортепіанних, факультетів музичних закладів теоретичний аналіз музично-культурологічних процесів, зазвичай, є складним завданням. Для харківських піаністів теоретична практика також завжди була непростою справою, і саме тому вивчення їх досвіду в цій сфері в різні історичні періоди може сприяти науково-методичній роботі сучасних представників піаністичної культури.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Дослідники піаністичної культури Харкова О. В. Кононова, Н. Ю. Зимогляд, Г. А. Тюменева, Ю. Л. Щербінін, В. Ф. Кравець, І. І. Польська та ін. у своїх працях висвітлювали переважно виконавську та педагогічну діяльність харківських піаністів. Оскільки їх теоретичний доробок тривалий час перебував поза увагою музикознавців і вивчений недостатньо, це актуалізує проблематику статті.

Мета статті — виявлення особливостей науково-методичної діяльності харківських піаністів у повоєнне десятиріччя.

Виклад основного матеріалу дослідження. Теоретична діяльність харківських піаністів, як одна зі складових піаністичної культури, розвивалася поетапно і пододала непростий шлях, на якому були не тільки досягнення, а й негативні моменти, що особливо проявилися на початку повоєнного періоду.

Теоретична діяльність, яка передбачає методичну, наукову, рецензійну, лекційну практику, не була улюбленою сферою харківських піаністів у зазначений період, що може бути зумовлено як об'єктивними, так і суб'єктивними чинниками, а саме: інтровертністю світосприйняття музикантів, прихильністю до педагогічно-виконавської роботи, а також наявністю виконавської освіти, яка, передусім, передбачає вдосконалення піанізму.

На відміну від педагогів-піаністів, котрі плідно працювали в періоди зародження (Р. В. Геніка, О. Ю. Горовиць) та становлення (Л. І. Фаненштиль) піаністичної культури, музиканти повоєнного часу

особливого потягу до теоретичної практики не виявляли. Саме тому висвітлення їх наукової діяльності є непростим завданням.

Найпродуктивнішим, як і в довоєнні часи, був проф. Л. І. Фаненштиль, але основні його праці написані в 30-ті рр. Сфера дослідницьких інтересів Л. І. Фаненштиля була достатньо широкою, втім переважала методична робота, пов'язана з виконавською практикою.

Вивчення документів Державного архіву Харківської області надає змоги дійти висновку, що педагогам фортепіанного факультету Харківської державної консерваторії (далі — ХДК) унаслідок тяжіння до виконавської діяльності було надто складно навіть психологічно змінити негативне ставлення до науково-методичної роботи. Саме це стало причиною того, що на початку повоєнного періоду в ХДК означилася тенденція заміни наукової роботи на виконавську. І це зрозуміло, адже, на відміну від своїх попередників (Р. Геніки, О. Горовиця, Л. Фаненштиля), котрі здобули дві освіти, піаністи 40–50-х рр. закінчували тільки виконавський факультет і орієнтувалися передусім на виконавство. Тому викладачі фортепіанного факультету ХДК постійно намагалися замінювати наукову роботу виконавською, і в перші повоєнні роки це їм удавалося.

Звіт про стан наукової роботи обох кафедр фортепіанного факультету за 1945/1946 н. р. підтверджує те, що майже всі члени надавали перевагу саме виконавській, а не науковій роботі. Зокрема Н. Ю. Гольдінгер і О. А. Ландсберг замінили наукову роботу виступом у концерті з творів О. Скрибіна, Б. О. Скловський замість наукової практики зіграв у Харківській філармонії концерт для фортепіано з оркестром С. Рахманінова № 2 [16, арк. 1, 2]. Для Н. Б. Ландесман виконавство завжди було пріоритетною сферою діяльності, тому її участь у науково-теоретичній конференції в червні 1945 р. обмежилася виконавською й організаційною роботою [11, арк. 9]. У 1946/1947 н. р. професор Н. Б. Ландесман, асистенти Н. Ю. Гольдінгер і М. Й. Сільванський, повністю ігноруючи наукову роботу, запланували самостійні концерти (так у повоєнні часи називалися сольні виступи) з найскладніших творів фортепіанної літератури [5, арк. 1]. Замість наукової практики асистент Н. Єщенко працювала над сонатами різних стилів, а асистент Б. Юхт вивчила маловідомі твори П. І. Чайковського.

Наказ Головного управління навчальних закладів комітету в справах мистецтв № 83 від 24 квітня 1946 р. з вимогою до директора ХДК «негайно надіслати проблематику п'ятирічного плану наукової, творчої і виконавської роботи кафедр», примусив викладачів фортепіанного факультету скласти план науково-дослідницької роботи на 1946/1950 рр. Але цей план більше нагадував імітацію наукової роботи, оскільки в ньому одні і ті самі завдання повторювалися

щорічно. Зокрема, згідно із цим планом: проф. Л. І. Фаненштиль і доц. М. С. Хазановський взяли на себе відповідальність за систематизацію репертуару та редагування творів російських, українських і радянських авторів для музичних училищ і музичних шкіл-десятирічок; проф. А. Л. Лунц і проф. Н. Б. Ландесман — для консерваторій; доц. М. С. Хазановський запланував упорядкування збірника вправ у подвійних нотах; порівняльний аналіз різних редакцій етюдів Ф. Шопена вирішили здійснити проф. Л. І. Фаненштиль і доц. Б. О. Скловський [4, арк.1].

Несуттєво поліпшився стан з наукової роботи на фортепіанному факультеті ХДК і після наказу № 621 Головного управління навчальних закладів комітету в справах мистецтв при Раді Міністрів СРСР від 7 серпня 1946 р., в якому підкреслювалося: «...спеціальною перевіркою роботи фортепіанного факультету ХДК встановлено, що наукова робота факультету перебуває в незадовільному стані» [3, арк. 19].

На науковій конференції ХДК, котра відбулася 21 січня 1947 р., тільки проф. Л. І. Фаненштиль прочитав доповідь «Методика викладання гри на фортепіано». Інші члени фортепіанного факультету обмежилися виконавською роботою, зокрема на пленарному засіданні, яке відкривало конференцію, Н. Б. Ландесман разом зі студенткою Фраймович у 4 руки виконали твори Ф. Ліста і С. Рахманінова. На заключному пленарному засіданні у виконанні доц. Б. О. Скловського прозвучала «Поема-концерт» харківського композитора М. Тиця [7, арк. 1].

Негативне ставлення харківських піаністів до наукової роботи не задовольняло централізоване керівництво, котре погрожувало звільненнями тим, хто ігнорував цей вид діяльності. У відповідь проф. Л. І. Фаненштиль і проф. А. Л. Лунц висловили думку про те, що працівники виконавських факультетів мають здійснювати виконавську, а не наукову практику. Так, на засіданні художньої ради ХДК від 15 листопада 1948 р. А. Л. Лунц зазначив: оскільки «консерваторія — це виконавський навчальний заклад, у якому навчають, як слід грати», то звільняти викладачів, які не долучені до наукової роботи, не є правильним [12, арк. 20].

Піаністи ХДК чинили сильний опір науковій діяльності, переконливим підтвердженням є те, що в 1945/1946 н. р. на фортепіанному факультеті стався безпрецедентний випадок — не був виконаний навчальний план через відсутність лектора з курсу історії і теорії піанізму [1, арк. 1]. Незважаючи на рішення художньої ради 1949 р. про необхідність упровадження цього курсу, ніхто з педагогів-піаністів не взяв на себе відповідальність за його створення. Навіть після того,

як справу доручили Б. О. Скловському, він не поспішав виконувати небажане завдання.

Щоб якось виправити стан справ, дирекція ХДК була змушена звернутися до начальника Державного управління навчальних закладів Комітету в справах мистецтв при Раді міністрів СРСР тов. А. І. Гусева з проханням у 1946/1947 н. р. санкціонувати відрядження до Харкова для проведення лекцій з історії та теорії піанізму таких професорів Московської державної консерваторії, як Г. М. Коган, К. М. Ігумнов, О. Б. Гольденвейзер, Г. Г. Нейгауз [2, арк. 88]. Оскільки таке прохання практично було надзвичайно складно виконати, курсу «Історія та теорія піанізму» на фортепіанному факультеті ХДК тривалий час не було.

Тільки наказ Управління в справах вищої школи при РНК УРСР «Про підготовку наукових працівників», який надійшов до ХДК у січні 1946 р., поліпшив ситуацію. Саме після нього асистенти фортепіанного факультету ХДК Н. Ю. Гольдінгер і М. О. Єщенко, котрі стали аспірантами Московської державної консерваторії, почали напележливо працювати в науково-дослідницькій сфері.

На відміну від 40-х рр., коли кандидатський мінімум передбачав іспити з марксизму, іноземної мови та зі спеціальності, в 50-ті рр. вимоги до аспірантів дещо ускладнилися, і Н. О. Єщенко, котра вступила до заочної аспірантури Московської консерваторії в 1951/1952 н. р., складала екзамени кандидатського мінімуму (1953) не тільки зі спеціальності та методики, а й з історії та теорії піанізму, психології й педагогіки. Темою її кандидатської дисертації була «Фортепіанна творчість М. А. Римського-Корсакова» [10, арк. 18].

Наприкінці першого повоєнного десятиріччя через посилені вимоги до дисертантів склалася надскладна ситуація із захистом дисертації М. О. Єщенко. У 1952/1953 н. р. робота над її дисертацією перебувала на завершальній стадії, виконавська частина якої була завершена, а теоретична — після доопрацювання з урахуванням зауважень професорів М. Д. Тица і Л. І. Фаненштиля необхідно було подати до 1 вересня 1953 р., адже за вимогами, в разі несвоечасного подання дисертації, факт складання кандидатських іспитів анулювався. Зважаючи на ці реалії, в травні 1953 р. художня рада ХДК прийняла рішення про надання М. Єщенко наукової відпустки для завершення дисертації, що позитивно вплинуло на цей процес [8, арк. 284].

Робота студентського наукового гуртка теж поліпшилася. Якщо в 1948/1949 н. р. його куратори Р. С. Горовиць, Б. О. Скловський і Л. І. Фаненштил ь щирого ентузіазму до керівництва не виявляли, засідання відбувалися нерегулярно й існування студентського наукового гуртка деякий час було під загрозою, в 1951/1952 н. р. ситуація

змінилася на краще. Студентський гурток був реорганізований у студентське наукове товариство (СНТ), уперше був вироблений план і визначені форми роботи гуртка, на засіданнях якого передбачалися читання й обговорення рефератів з проблем методики гри на фортепіано. Зокрема, в зазначений навчальний рік для обговорення пропонувалася тема «Психологічний аналіз процесу роботи піаніста-виконавця над музичним твором», а також статті О. Ніколаєва, Н. Любомудрової, І. Рабиновича. У 50-ті рр. студентський гурток працював систематично і став першою науковою лабораторією для набуття майбутніми представниками піаністичної культури Харкова навичок наукової роботи.

Наприкінці 40-х рр. викладачі фортепіанного факультету ХДК поступово почали долучатися до наукової роботи. Так, у 1947/1948 н. р. в межах заходів до святкування 30-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції проф. А. Л. Лунц і доц. О. А. Ландсберг підготували доповідь «30 років радянського виконавства». Ця робота викликала значну зацікавленість керівництва і була зачитана на науково-теоретичній конференції, що відбулася в ХДК 23 жовтня 1949 р.

Згідно зі звітом про наукову роботу ХДК за 1947/1948 н. р., практика заміни наукової роботи на виконавську тривала. У цьому звіті в розділі «Найкращі праці» фігурували виконавські напрацювання фортепіанного дуету Б. О. Скловського і Н. Б. Ландесман; камерного дуету М. С. Хазановського і скрипальки Р. Я. Клименської, а також тріо ХДК у складі Н. Б. Ландесман, А. А. Лещинський, Й. М. Гельфандбейн. Тільки проф. Л. І. Фаненштиль здійснював наукову роботу і завершив свій підручник [14, арк. 1].

Звіт про наукову роботу на кафедрі спеціального фортепіано за 1948/1949 н. р. також містить виконавські роботи, зокрема виконання Б. О. Скловським «Концерту» М. А. Римського-Корсакова, Р. С. Горовиць — десяти скрипкових сонат Л. ван Бетховена, а також сольні програми з творів Ф. Шопена, які виконали Н. Єщенко та Б. Юхт. Тільки Л. І. Фаненштиль і М. С. Хазановський склали збірник уривків у подвійних нотах з творів російських класиків. У цьому навчальному році почалася колективна робота над редагуванням і переписуванням творів українських композиторів [9, арк. 4, 56].

Наступний навчальний рік був присвячений складанню збірника з творів українських класиків і радянських композиторів для консерваторій, музичних училищ і старших класів музичних десятирічок з метою створення навчально-методичного посібника, котрий сприяв би поліпшенню педагогічного процесу в музичних навчальних закладах. Цю роботу виконували всі члени кафедри під керівництвом проф. Л. І. Фаненштиля [6, арк. 1]. Члени фортепіанного факультету

також відредагували фортепіанні твори М. Лисенка, Я. Степового, В. Косенка, Л. Ревуцького.

З метою активізації наукової роботи у 1951/1952 н. р. художня рада ХДК прийняла рішення про перевірку стану наукової роботи кожного члена колективу ХДК, для чого встановила регламент — не менше одного друкованого аркуша щорічно на викладача.

У 50-ті рр. співробітники кафедри спеціального фортепіано ХДК представили кілька науково-методичних робіт, котрі високо оцінила художня рада ХДК. По-перше, це доповідь Л. І. Фінкельштейн «Виховання оперного концертмейстера», присвячена святкуванню 175-річчя Великого театру. По-друге, праці проф. В. Б. Шапіро «Про педалізацію» і «Про аплікатурні принципи», Л. І. Фінкельштейн — «Про роботу концертмейстерського класу», М. і Н. Єщенко — «Про нові твори радянських композиторів», М. С. Хазановського — «Про переглядання деяких методичних прийомів» [15, арк. 2].

На початку 50-х рр. члени фортепіанної кафедри розпочали масштабну колективну роботу, що була запланована на п'ять років, над створенням музичного словника піаніста. Але через недоліки в роботі художня рада ХДК прийняла рішення про її припинення.

Незважаючи на всі негативні прояви, в 50-ті рр. наукову роботу на фортепіанному факультеті ХДК повністю відновлено. Зокрема В. Б. Шапіро склав курс лекцій з методики навчання гри на фортепіано, Б. О. Скловський — з історії і теорії фортепіано (1955), захистила дисертацію М. О. Єщенко. Викладачі фортепіанного факультету ХДК написали багато цікавих праць, серед яких розвідки Л. І. Фаненштиля «Початковий етап виховання піаніста», М. С. Хазановського «Про характерні особливості виконання п'єс П. І. Чайковського «Пори року», А. Л. Лунца «6 етюдів О. Скрибіна», Р. С. Горовиць «Досвід методичної роботи в класі камерного ансамблю» та ін. [13, арк. 174, 261].

Продовжуючи традиції своїх колег-попередників Р. В. Геніки і О. Ю. Горовиця, Л. І. Фаненштиль суміщав публіцистичну і рецензійну діяльність у журналі «Радянська музика» з музично-просвітницькою в радіокомітеті. Послідовником справи Р. В. Геніки і В. Е. Моделя став Б. О. Скловський, котрий створив власний курс лекцій з історії і теорії фортепіано.

Висновки. Наприкінці повоєнного десятиріччя науково-методична робота педагогів-піаністів Харкова була не тільки повністю відновлена і набула системності, а й здійснювалася на якіснішому рівні. Специфіка науково-методичної діяльності харківських піаністів, як і в попередні періоди, полягала в практичній спрямованості їх напрацювань, адже предметом наукових пошуків переважно були методичні аспекти. На основі аналізу динаміки розвитку науково-дослідницької

рефлексії харківських піаністів у повоєнну добу можна стверджувати про еволюційність цього процесу.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження із зазначеної проблематики можуть бути присвячені вивченню специфіки теоретичної діяльності піаністів-педагогів Харкова в др. пол. XX ст.

Список використаних джерел

1. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 54 арк. 1. Звіт про роботу фортепіанного факультету ХДК за 1945/1946 навч. р.
2. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 99, арк. 88. Листування з Управлінням у справах мистецтв і Вищої школи при Раді міністрів УРСР з навчально-методичної роботи на 1946 р.
3. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 86, арк. 19. Накази Комітету у справах мистецтв при Раді міністрів УРСР за 1946 р.
4. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 92, арк. 1. П'ятирічний план науково-дослідницької роботи ХДК на 1946–1950 рр.
5. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 94, арк. 1. План наукової роботи кафедр ХДК за 1946/1947 навч. р.
6. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 358, арк. 1. Плани наукової роботи професорсько-викладацького складу ХДК на 1950/1951 навч.р.
7. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 97, арк. 1. Програма першої науково-тематичної конференції ХДК від 21 січня 1947 р.
8. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 474, арк. 284. Протоколи засідань Вченої ради ХДК за 1952/1953 навч.р.
9. ДАХО, ф. р5743, оп. 1, спр. 235, арк. 4,56. Протоколи засідань кафедри спеціального фортепіано ХДК за 1948/1949 навч. р.
10. ДАХО, ф. р5743, оп. 1, спр. 501, арк. 18. Протоколи засідань кафедри спеціального фортепіано ХДК за 1952/1953 навч. р.
11. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 20, арк. 9. Протоколи засідань Художньої Ради ХДК за 1944/1945 навч. р.
12. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 211, арк. 20. Протоколи засідань Художньої Ради ХДК за 1948/1949 навч. р.
13. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 474, арк. 174, 261. Протоколи засідань Художньої ради ХДК на 1952/1953 навч.р. № 1-19.
14. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 149, арк. 1. Річний звіт про науково-дослідницьку роботу ХДК за 1947 р.
15. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 436, арк. 2. Річний звіт про роботу кафедри спеціального фортепіано ХДК за 1951/1952 навч.р.
16. ДАХО, ф. р5795, оп. 1, спр. 48, арк. 1, 2. Річний звіт ХДК про наукову роботу за кафедрами за 1945 р.

References

1. DAKhO, f. r5795, op. 1, spr. 54 ark. 1. Zvit pro robotu fortepiannoho fakultetu KhDK za 1945/1946 navch. r.

2. DAKhO, f. r5795, op. 1. spr. 99, ark. 88. Lystuvannia z Upravlinniam u spravakh mystetstv i Vyshchoi shkoly pry Radi ministriv URSSR z navchalno-metodychnoi roboty na 1946 r.
3. DAKhO, f. r5795, op. 1. spr. 86, ark. 19. Nakazy Komitetu u spravakh mystetstv pry Radi ministriv URSSR za 1946 r.
4. DAKhO, f. r5795, op. 1. spr. 92, ark. 1. Piatyrichnyi plan naukovy-doslidnytskoi roboty KhDK na 1946–1950 rr.
5. DAKhO, f. r5795, op. 1. spr. 94, ark. 1. Plan naukovoi roboty kafedr KhDK za 1946/1947 navch. r.
6. DAKhO, f. r5795, op. 1, spr. 358, ark. 1. Plany naukovoi roboty profesorsko-vykladatskoho skladu KhDK na 1950/1951 navch. r.
7. DAKhO, f. r5795, op. 1. spr. 97, ark. 1. Prohrama pershoi naukovy-tematychnoi konferentsii KhDK vid 21 sichnia 1947 r.
8. DAKhO, f. r5795, op. 1. spr. 474, ark. 284. Protokoly zasidan Vchenoi rady KhDK za 1952/1953 navch.r.
9. DAKhO, f. r5743, op. 1, spr. 235, ark. 4,56. Protokoly zasidan kafedry spetsialnogo fortepiano KhDK za 1948/1949 navch. r.
10. DAKhO, f. r5743, op. 1, spr. 501, ark. 18. Protokoly zasidan kafedry spetsialnogo fortepiano KhDK za 1952/1953 navch. r.
11. DAKhO, f. r5795, op. 1. spr. 20, ark. 9. Protokoly zasidan Khudozhnoi Rady KhDK za 1944/1945 navch. r.
12. DAKhO, f. r5795, op. 1. spr. 211, ark. 20. Protokoly zasidan Khudozhnoi Rady KhDK za 1948/1949 navch. r.
13. DAKhO, f. r5795, op. 1, spr. 474, ark. 174, 261. Protokoly zasidan Khudozhnoi rady KhDK na 1952/1953 navch.r. № 1-19.
14. DAKhO, f. r5795, op. 1, spr. 149, ark. 1. Richnyi zvit pro naukovy-doslidnytsku robotu KhDK za 1947 r.
15. DAKhO, f. r5795, op. 1, spr. 436, ark. 2. Richnyi zvit pro robotu kafedry spetsialnogo fortepiano KhDK za 1951/1952 navch.r.
16. DAKhO, f. r5795, op. 1. spr. 48, ark. 1, 2. Richnyi zvit KhDK pro naukovu robotu za kafedramy za 1945 r.

■ UDC 780.616.432.071:001.891(477.54-25) «1945/195»

Rumiantseva A. Yu., Candidate of Art Criticism, Associate Professor, Kharkiv State Academy of Culture, Kharkiv
allarum 13@mail. ru

RECOVERY FEATURES OF SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL ACTIVITIES OF KHARKIV PIANISTS IN THE POST-WAR PERIOD

The aim of the article is to determine the features of scientific and methodological activities of Kharkiv pianists in the post-war decade.

Research methodology. Historical and cultural methods as well as the methods of comparative analysis, induction and deduction are used.

Results. The study is based on the materials of the State Archives of the Kharkiv region that deal with scientific and methodological activities of Kharkiv teachers-pianists in the first post-war decade. It reveals not only positive, but also negative aspects of this process. In particular, a trend that prevents the development of theoretical activities of Kharkiv pianists is identified — namely, the tendency to replace the scientific work by the performing practices. Some aspects of scientific and methodological activities of Kharkiv musicians are revealed, in particular, the practical focus of the research and the priority of the methodological component. The scientific and methodological heritage of Kharkiv pianists in this period is highlighted. Based on the analysis of the research reflection dynamics of Kharkiv pianists in this period the author draws a conclusion on the evolutionary nature of this process.

Novelty. The paper presents an attempt to analyze the theoretical work of the representatives of Kharkiv pianistic culture in the first post-war decade.

The practical significance. The results of the article can be used in the lecture courses «Ukrainian music culture», «Ukrainian culture».

Key words: scientific and methodological activities of Kharkiv pianists, theoretical heritage of Kharkiv pianists, post-war period.

Надійшла до редколегії 23.02.2016 р.